

На сьогодні розглядаються наступні основні концепції оптимізації бізнес-процесів підприємства:

1. Методика швидкого аналізу рішень є найпростішою та найбільш інтуїтивною – вона може мати застосування та проявляти свою доцільність лише у команді професіоналів та експертів своєї справи, адже зводиться до динамічного «мозкового штурму» із практично миттєвим прийняттям рішення

2. Бенчмаркінг – зводиться до глибшого аналізу параметрів бізнес-процесу із певними ідеальними (або еталонними) показниками; складністю цієї методики є закритість інформації щодо внутрішніх бізнес-процесів підприємств, які є схожими з досліджуваним

3. Перепроєктування – можливе лише для процесів, які в цілому здійснюються зладжено, але можуть бути оптимізовані відповідно до змінних вимог середовища їхньої реалізації

4. Реінжиніринг – передбачає найбільш повну перебудову всієї структури бізнес-процесу, причому перебудова повинна бути радикальною, із повною заміною існуючого порядку.

Таким чином, удосконалення бізнес-процесів підприємства є складним та постійним завданням, яке необхідно усвідомлювати та здійснювати усьому колективу підприємства.

Перелік використаних джерел

1. Стец І.І. Ідентифікація бізнес-процесів підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 33. С. 233-240

2. Мельник О.Г., Муқан О.В., Злотнік М.Л. Особливості моделювання бізнес-процесів підприємства та їх оптимізування в контексті здійснення міжнародної діяльності. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2019. Том 1. № 2. С. 43–52

УДК 658.338

Казимир Яна

викладач

Київський професійно-педагогічний фаховий коледж імені Антона Макаренка

м. Київ, Україна

Yana Kazymyr

teacher

Anton Makarenko Kyiv Professional Pedagogical Applied College

Kyiv, Ukraine

ЦИФРОВІЗАЦІЯ – СУЧАСНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

DIGITIZATION – A MODERN FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF BUSINESS PROCESSES

Світ стає більш діджиталізованим, автоматизованим і це потребує певного оновлення в управлінні. Підприємства трансформують стратегії ведення бізнесу та налагоджують інноваційні процеси за допомогою нових інформаційних технологій.

Ідея цифрової трансформації охоплений весь світ, а цифрові технології активно проникають в усі сфери життєдіяльності сучасного суспільства. Карантинні заходи, пов'язані з пандемією COVID-19, а після війна у 2022 році, обмежили вихід з дому, об'єктивно зумовили збільшення кількості активних користувачів Інтернету і продукуюваних ними даних. Пандемія коронавірусу та війна показала, що багато бізнес-процесів дійсно можна перевести

в онлайн режим без втрати ефективності. Обмежувальні заходи стримування соціальної активності навіть спонукали до зростання багатьох ІТ-рішень. При загальному негативному впливі на світову економіку, коронавірус виступив драйвером розвитку технологій віддаленої взаємодії, масштабної обробки і аналітики великих даних.

Рівень цифровізації економіки України істотно відрізняється в різних галузях економіки. У таких сферах, як фінансові послуги, надання послуг зв'язку, логістика українські компанії використовують досягнення інформаційних технологій так само широко, як і закордонні конкуренти. Разом з тим, в ряді галузей інтенсивність використання цифрових технологій вкрай низька. До таких галузей економіки відносяться гірничодобувна промисловість, сільське господарство. Така ситуація є причиною істотно нижчих показників продуктивності праці в таких галузях порівняно з європейськими державами [3].

Одним з головних індикаторів впровадження цифрових технологій в економіку є розвиток інновацій, які забезпечують формування та впровадження нових бізнес-моделей підприємницької діяльності на основі цифрових технологій. В Україні рівень витрат підприємств на розробку нових технологій і продуктів та стан інвестування в інновації є абсолютно незадовільним, якщо подивитися на нього, в порівнянні зі світовими лідерами, і катастрофічним, якщо оцінити його з позиції перспектив розвитку країни [5].

Аналіз показав, що здебільшого цифрову економіку трактують, як глобальну систему економічних та соціальних заходів, що здійснюються через інтернет, мобільну та сенсорну мережу, проте практично відсутнє формулювання потенціалу цифровізації або цифрової економіки.

Потенціал цифровізації бізнес-середовища базується на можливостях, отриманих від доступу до віртуального простору і характеризується збільшенням продажів, підвищенням продуктивності та освіченості працівників, зниженням окремих статей витрат, підвищенням конкурентоспроможності бізнесу [2].

Відповідно наслідком цифровізації економіки є процес інформаційного наповнення усіх сфер життя суспільства та бізнес-середовища. В нашому суспільстві цифровізація є головним чинником зростання світової економіки, оскільки вона сприяє підвищенню продуктивності праці, економії часу, зростанню продажів, створенню попиту на нові товари та послуги тощо. Водночас відбувається перехід від ринкової економіки до цифрового бізнес-середовища у всіх секторах національної економіки – виробнича і невиробнича сфери, державний та приватний сектор, фінансова сфера, сфера послуг та інші.

Цифрова трансформація зумовлює безліч позитивних зрушень в економіці. Серед переваг цифровізації підприємницької діяльності необхідно зазначити такі: спрощення ведення облікового процесу, поліпшення сервісу електронного документообігу, поліпшення конкурентоспроможності діяльності підприємств; поліпшення матеріального оснащення, оптимізація трудових ресурсів, зменшення витрат і збільшення продуктивності праці; удосконалення системи продажу з метою збільшення доходів й управління прибутком, спрощення користування послугами для споживачів, зменшення фінансових ризиків за рахунок перевірки контрагентів, поліпшення логістичних процесів. Можливість економії на транспортних витратах, забезпечення якісним відеозв'язком, застосування нетворкінгу й інших сучасних методів комунікації — альтернативні шляхи вирішення нагальних проблем компаній [5].

Проте діджиталізація створює і значну кількість ризиків. Так, економічна незбалансованість в умовах військових дій, вірусної пандемії, інших глобальних викликів дещо гальмує фінансові можливості економіки країни та, зокрема, підприємницьких структур.

Адже, управління компанії під час планування бюджету має враховувати додаткові витрати на цифрову індустріалізацію. Окрім того, варто передбачати віковий ценз користувачів, який створює проблеми з адаптації до інновацій цифрового світу та неготовність до значних капіталовкладень у роботизацію та «штучний інтелект». Новими викликами національної безпеки, пов'язаними з виникненням і розвитком цифровізації, є

також кіберзагрози, які зростають значними темпами та потребують пошуку ефективних методів боротьби з ними [2].

Ключовою стратегією розвитку цифрової економіки в Україні має стати «цифровізація» країни, формування внутрішнього ринку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та мотивацій і потреб у «цифрових технологіях» у споживачів. Розвинена цифрова інфраструктура — основа розвитку цифрової економіки. Однак таку інфраструктуру становлять не лише телекомунікації. Вона містить комплекс технологій, продуктів і процесів, які забезпечують обчислювальні, телекомунікаційні й мережеві можливості та працюють на цифровій (а не на аналоговій) основі [4].

В Україні є всі умови для здійснення цифрового стрибка та технологічного переходу на більш високий рівень, і швидшого, якіснішого, масштабного оновлення та розвитку, як-от [2]:

- здатність виробляти та використовувати інформаційно-комунікаційні й цифрові технології, наявність професійних кадрів, людського капіталу, «школи»;
- доступ до відповідного обладнання, технологій, ріст поширення технологій серед громадян і бізнесу;
- достатній рівень системної інтеграції технологічних продуктів і послуг, від проектування до комплексних упроваджень різноманітних технологій, програмних й апаратних засобів;
- креативна культура й уміння генерувати ідеї, про що свідчать високі показники у Global Innovation Index [1].

Цифровізація бізнес-середовища зазвичай підвищує рівень її конкурентоспроможності, є перспективним напрямком розвитком всіх учасників регіонального та галузевого бізнесу, а рівень цифрової трансформації економіки країни є її візитівкою при оцінюванні інвестиційного потенціалу.

Відповідно не викликає сумніву твердження, що чим вищий рівень потенціалу цифровізації бізнес-середовища тим вищий рівень розвитку суспільства, національної, продуктивного управління бізнесом, соціальної сфери тощо.

Причому цифровізація бізнес-середовища є ще й питанням національної безпеки держави, фінансово-економічної безпеки бізнесу, конкуренції вітчизняного бізнесу та місце на міжнародному ринку.

Успішний розвиток цифровізації необхідний для швидкого подолання державою «цифрового розриву» та стимулювання розвитку економіки вцілому.[5]

Однак для ефективного використання цифровізації суб'єкти повинні постійно впроваджувати нові технології, тестувати їх і використовувати отримані результати, щоб краще адаптуватися і бути готовими до завдань майбутнього. Незважаючи на те, що впровадження нових технологій – це більш ризикований підхід, ніж використання вже звичних систем та пристроїв, потенційні можливості та віддача будуть більшими.

Перелік використаних джерел

1. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020) Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. Київ : ГС «Хай-тек офіс Україна», 2016. 90 с. URL: <https://uccs.org.ua/uploads/files/58e78ee-3c3922.pdf>
2. Карчева Г.Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. Фінансовий простір. 2017. № 3(27). С. 13–21.
3. Коляденко С.В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. Економіка. Фінанси. Менеджмент. 2016. № 6. С. 105–112.
4. Краус Н.М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Ефективна економіка. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_-2018/8.pdf

5. Юдина Т.Н. Цифровая экономика сквозь призму философии хозяйства и политической экономии. Философия хозяйства. 2017. № 1. С. 193–201.

6. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку : монографія; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2018. 252 с.

УДК 351.777.61:628.4:504

Мариненко Наталія

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Вітенько Тетяна

доктор технічних наук, професор
завідувачка кафедри обладнання харчових технологій
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Крамар Ірина

доктор економічних наук, доцент
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Nataliia Marynenko

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Tetiana Vitenko

Doctor of Sciences (Engineering), Professor
Head of the Food Technologies Equipment Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Iryna Kramar

Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ*: ВИБРАНІ АСПЕКТИ

EUROPEAN EXPERIENCE IN WASTE MANAGEMENT: SELECTED ASPECTS

Критична ситуація, яку сьогодні спостерігаємо у контексті утворення, накопичення, зберігання, перероблення, утилізації та захоронення відходів, посилює екологічні загрози і тому потребує якнайшвидшого вирішення. Погіршенню стану справ у даній сфері сприяють наслідки проведення військових дій на значній частині території України через широкомасштабне вторгнення рф.

Україна, підписавши Угоду про асоціацію з Європейським союзом (ЄС) у 2014 році, взяла на себе зобов'язання імплементувати положення Директиви 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо відходів і скасування деяких директив [1], тому вивчення